

סדרי עבודת הקרן לשמירה על השטחים הפתוחים

מתוקף סמכותה לפי סעיף 4 כב לחוק רשות מקרקעי ישראל, תש"ך – 1960 (להלן: החוק), ולפי תקנות רשות מקרקעי ישראל (הקרן לשמירה על שטחים פתוחים), תשע"ב – 2012 (להלן: התקנות) החליטה הקרן לשמירה על שטחים פתוחים (להלן "הקרן") ביום 29.8.12, כלהלן:

הגדרות

"שטחים פתוחים לצרכי עבודת הקרן"

- שטחים פתוחים שמחוץ לשטחים העירוניים הבנויים ובכללם, אזורי נופש פנאי בחיק הטבע ופארקים להם תרומה לתועלת הציבור כולל גנים וכן אזורי פנאי, נופש בחיק הטבע, טיפוח/פיתוח/שימור/שמירה ואחזקת אזורים פתוחים לשימושי נופש ופנאי ו/או שטחים הנדרשים לצורכי שימור ו/או שמירה של מערכות אקולוגיות ומגוון ביולוגי ו/או מרחבים ביוספרים.
- שטחים שאינם מבונים, לרבות, שטחים שאינם מיועדים לפיתוח/בינוי רחב היקף בטווח הקצר. לרבות שטחים מטרופוליניים ביעוד ירוק ("יעוד ירוק" – אזור נופש ופארקים מטרופוליניים, שמורות נוף, אזור נוף כפרי פתוח, אזור נחל וסביבותיו, אתרים לאומיים, שמורות טבע, גנים לאומיים, יער לסוגיו, שמורות חוף וכו') ושטחים פתוחים צמודי-דופן המצויים בסמיכות לאזורי בינוי.
- שטחים שלא יפותחו במסגרת היטלי פיתוח הנגבים ע"י הרשויות.
- לרבות שטחים הזקוקים להגנה, פיתוח סביבתי, הנגשה, שיקום, לשם חיזוק תפקודם וייעודם לתועלת הציבור לנופש בחיק הטבע (להלן: "נב"ט"), וכן שטחים לשימור ושיקום ערכי טבע, נוף מורשת, לשימור/שמירה ושיקום על מגוון המינים והמערכות האקולוגיות ולמניעת מפגעים.
- מוקדים ו/או שטחים שעונים על ההגדרות הנ"ל שהרשות המקומית או גורם אחר מבין הגורמים הרשאים לכך והמבקשים את השתתפות הקרן תוך עמידה בתבחיני הקרן ותוך השתתפותה של המבקשת במימון הקמה ובתחזוקה.

1. הקרן לשמירה על שטחים פתוחים תפעל בהתאם לחוק רשות מקרקעי ישראל, תש"ך – 1960 ותקנות רשות מקרקעי ישראל (הקרן לשמירה על שטחים פתוחים), תשע"ב – 2012.
2. הקרן תבצע את תפקידיה ע"פ ההחלטות של הנהלת הקרן באמצעות רשות מקרקעי ישראל ובכפוף למדיניות מועצת מקרקעי ישראל.

3. הקרן תממן את הפעולות המנויות בתקנות לטובת השטחים הפתוחים כהגדרתם בהחלטה זו.
4. הנהלת הקרן תאשר את התוכנית השנתית והרב שנתית ואת הפרויקטים שיוגשו לקרן וכן תעקוב אחר ביצוען. התוכנית הרב שנתית תובא לאישור הממשלה ותפורסם לידיעת הציבור.
5. לקרן יוגשו בקשות לפרויקטים אשר אינם עומדים בסתירה למדיניות הרשות ולתפקידיה. הפרויקטים יוצעו באמצעות הגורמים הבאים, זאת בכפוף לעמידה בתבחינים המפורטים בסעיף 6:
 - 5.1. גופים ממשלתיים, משרדים ממשלתיים, רשויות סטטוטוריות, גופים מוניציפליים, רשות מקרקעי ישראל.
 - 5.2. לנושא מחקר, סקרים, איסוף ריכוז ועיבוד נתונים – יוכלו להגיש בקשות גם גופים אקדמאיים או גופים רשומים המוכרים ע"י משרד המדע.
6. **ביצוע הפרויקטים** - הפרויקטים שיאושרו מתקציב הקרן יבוצעו באמצעות רשות מקרקעי ישראל או לחילופין ע"י הגוף שפנה וקיבל את אישור הקרן. ההחלטה על אופן הביצוע מבין שתי האפשרויות תהיה נתונה לרשות מקרקעי ישראל.
7. **סוגי פרויקטים** - הקרן תממן פרויקטים מסוגים שונים ע"פ הטבלה הרצי"ב:

תכנון לשיקום ושימור לפיתוח של פרויקטים לתועלת הציבור במוקדים ובכללם בשטחי פארקים גדולים ואיזורי נפש מטרופוליניים.
שימור וטיפול אזורי נחל וסביבו, לרבות טיפול בהשבת "מים לטבע", נפש בחיק הטבע, הנגשה ושבילים. טיפול בפסולת ומטרידים סביבתיים אחרים.
רכישת זכויות במקרקעין לצורכי שימור לשיקום שמורות - טבע, שימור לשיקום מגוון ביולוגי, יצירת רצפים, הברת שטחים חקלאיים, פיצוי לחקלאים למימוש מטרות הקרן וסיוע למחזיקים בשטחים הפתוחים באתרי מורשת והנצחת מבנים היסטוריים בתחומם.
שיקום מבצעי ניקיון בשטחים פתוחים, טיפוח של שטחים פתוחים מופרים, פינוי פסולת ומטרידים נוספים, הנגשת וניקוי חופים, מניעה וטיפול במינים פולשים (צומח וחי) ממשק שמורות ויערות, השתתפות בשיקום מטמנות "פיראטיות".
תגבור הפיקוח השמירה והבקרה על השטחים הפתוחים, שטחי מרעה ובתה, שטחים גליליים, השתתפות בתחזוקת פרויקטים שבוצעו על ידי הקרן.
איסוף, ריכוז ועיבוד נתונים, השתתפות בסקרים, ניטור ומחקר

8. הקרן תתעדף את הפרויקטים שיוגשו בהתאם לתבחינים הבאים:
 - 8.1 תרומתו ונגישותו של הפרויקט לתועלת הציבור והקהילה - כדוגמת, פארקים ואזורי נפש מטרופוליניים, טיפוח ופיתוח אזורי נבי"ט, מוקדים קולטי קהל, הרחבה והנגשה

של שמורות טבע וגנים לאומים, פארקים עירוניים מחוץ לשטח המבונה, מרחבי תיור לאורך הנחלים ובכללם פיתוח שימור ואחזקת מוקדים בפרוזדורי-נחלים, ובנופים טבעיים ושטחים פתוחים אחרים כהגדרתם במסמך זה.

8.2 קידום פרויקטים של הנגשה ושבילים.

8.3 הימצאות המיזם – פרויקט רשות שבאזור עדיפות לאומית.

8.4 שימור ושיקום של מערכות אקולוגיות ומגוון ביולוגי – מידת ההגנה שמעניק הפרויקט על המערכת האקולוגית האזורית ולמגוון הביולוגי.

8.5 שמירה וטיפוח – תרומת הפרויקט לשמירה, טיפוח, שיקום והנגשה של שטחים פתוחים ונופי מורשת ותרבות.

8.6 שיקום – תרומת הפרויקט לשיקום שטחים פתוחים ומוקדים פגועים/מזוהמים בשטחים הפתוחים.

8.7 ישימות הפרויקט – ישימות הפרויקט בהתייחס להיבטים הבאים: בעלויות במקרקעין, סטטוטוריקה, תמיכת הרשות המקומית. סעיף זה יהיה תנאי סף.

8.8 מידת הקונפליקטים וההתנגדויות שהפרויקט עלול ליצור.

8.9 שיתוף פעולה מערכתי – שיתוף הפעולה המערכתי הנדרש לצורך קידום ויישום הפרויקט וקיום שותפים במימון הקמה ותחזוקת הפרויקט.

8.10 תועלות מצטברות – התועלות המצטברות הצפויות מקידום וביצוע הפרויקט, (ערך מוסף ישיר ועקיף).

8.11 התחייבות לתחזוקה – "ניסיון תחזוקתי" של הגוף המציע/המבקש או גורם אחר וכן התחייבות לתחזוקת המקום לאורך זמן, לרבות התחייבות של הקרן עצמה ככל שיוחלט.

יובהר כי תנאי סף לאישור פרויקט הדורש תחזוקה הינו התחייבות לתחזוקה רב שנתית כולל מקורות מימון.

9. הבקשות שיוגשו לקרן יוגשו עם חוות דעת מקצועיות ע"י אנשי מקצוע מוכרים ורלוונטיים לתחום, חוות דעת אלו יובאו לאישור ההנהלה יחד עם בקרה מקצועית ע"י הגורמים הרלוונטיים.